

czwartek, 15.02.2024

ITINERARIUM DUSZY FRANCISZKAŃSKIEJ - O. Andrzej Romanowski OFMCap

TRADYCJA ITINERARIUM

Termin *itinerarium* ma długą historię wywodzącą się z odległej starożytności. *Iter* po łacinie oznacza drogę, podróż, a *itinerarium* opis podróży, lub pamiątnik z podróży. Jest to więc literatura podróżnicza, zbiór pism odkrywców i podróżników uwiecznione w zwojach pergaminu, papirusu, opisujące podróże, odkrycia i przygody, jakich doznali podróżnicy w nieznanej im ziemi (*terra ignota*). A zatem to literatura faktu, udokumentowany przebieg zdarzeń, reportaż z podróży, czy wręcz protokół zdarzeń. Owa faktografia pełni jeszcze inną rolę. W rękach czytelników staje się swoistym przewodnikiem po miejscach i zwyczajach ludzkich, opisem napotkanych ludzi, egzotycznej przyrody, zwierząt, klimatu.

Tylko bogaci Rzymianie mogli sobie pozwolić na podróże do najodleglejszych zakątków Cesarstwa. Ich poprzednikami w odbywaniu wielkich podróży naukowych i wypraw wojennych byli starożytni Grecy. To oni stworzyli ten gatunek literacki, zwany po grecku *HODOIPORIKÓN* (z greck. *hódos*, droga, podróż).

Bardzo popularna w starożytności, jak i obecnie, była tradycja pątnicza, czyli podróżowanie do miejsc świętych. Św. Helena (t. 330), matka Konstantyna Wielkiego, odbyła pielgrzymkę do Ziemi Świętej, uwieczniając miejsca związane z Chrystusem w Palestynie wzniesionymi bazylikami, a także w Rzymie fundując między innymi *sacra scala* (święte schody), jak również kościół Krzyża świętego w Rzymie dla uczczenia krzyża świętego przez nią odnalezionej w Jerozolimie i przeniesionego do Wiecznego Miasta.

Euzebiusz z Cezarei (t. 339) w swoim *Onomastikon* podał opis miejscowości w Palestynie, a także dokładny opis góry Synaj i góry Nebo. Z tym opisem w ręku Egeria Rzymianka, pątniczka, w latach 381-384 odbyła pielgrzymkę po Ziemi Świętej i po Synaju. Następnie w swoim *itinerarium* opisała cały przebieg pielgrzymki. Dzięki jej dziełu historycy i etnografowie otrzymali niezwykle źródło poznania ówczesnej mieszkańców Palestyny, liturgii, życia zakonnego, języka, zwyczajów także spoza Palestyny. Swoim *Itinerarium* Egeria inspirowała wiele pokoleń Rzymian pragnących jak ona nawiedzić miejsca święte.

ITINERARIUM JAKO DUCHOWA ŚCIEŻKA ROZWOJU

Termin *itinerarium* zwykło się także używać w duchowości na określenie duchowego programu określonego przez jego propagatora, czy założyciela danej szkoły duchowości. To swoiste instrukcje i dyrektywy mówiące o zagrożeniach i o pożytkach na drodze życia duchowego, mające prowadzić adepta do rozwoju duchowego i rozwoju cnót. Znakomitym przykładem jest tu *Itinerarium* św. Bonawentury (*Itinerarium mentis in Deum* – Droga duszy do Boga). Rozważając doświadczenie stygmatyzacji św. Franciszka wyraził on w *Itinerarium* kolejne etapy doświadczenia z Alwerni. Bonawentura napisał *itinerarium* podczas swojego pobytu na Alwerni, czyli w miejscu stygmatyzacji św. Franciszka. „Ja, grzesznik, w 33 roku życia, kiedy byłem (ze wszech miar niegodnym) siódmym generałem zakonu po śmierci błogosławionego ojca Franciszka, za jego przykładem poszukiwałem pokoju, do którego gorąco wzdychałem, za Boskim natchnieniem (...), udałem się na górę Alwernię jako na miejsce wytchnienia. Przebywając tam, rozważałem niektóre sposoby wznoszenia się naszego ducha ku Bogu. Między innymi przyszło mi na myśl owo cudowne zdarzenie, które tutaj właśnie przytrafiło się błogosławionemu Franciszkowi, mianowicie widzenie skrzydlatego serafina, który przypominał Ukrzyżowanego. Gdy to rozważałem, nagle uświadomiłem sobie, że widzenie przedstawiało kontemplacyjny zachwyt naszego ojca oraz wskazywało drogę, która do niego

prowadzi" (ze wstępu Drogi duszy do Boga św. Bonawentury).

Każdy adept duchowości franciszkańskiej pragnący naśladować św. Franciszka powinien poznać to doświadczenie i sięgając po to dzieło, jak po podręcznik i przewodnik, by dać się poprowadzić Chrystusowi jak św. Franciszek do doskonałej miłości, miłości serafickiej.

ITINERARIUM DUSZY FRANCISZKAŃSKIEJ

Takim tytułem opatrzył swoje dzieło sługa Boży O. Leon Veuthey OFMConv. Zadeedykował je braciom i siostrzom z wielkiej rodziny franciszkańskiej pragnących postępować za św. Franciszkiem z Asyżu jego drogą i jego śladami. Jest to swoista synteza i podręcznik duchowości św. Franciszka:

mówiący o doświadczeniu św. Franciszka wprowadzający w to doświadczenie w rękę sympatyków i naśladowców stający się poradnikiem i przewodnikiem serca po Franciszkowej jego życiowej wędrówce stając się swoistą „mapą” i „kompasem” prowadzącym duszę franciszkańską po jego wielkich odkryciach i przełomach życiowych. To również niezwykła zachęta do odbycia fascynującej pielgrzymki sercem, by razem ze św. Franciszkiem iść przez świat do niebieskiej Ojczyzny a także do wyśpiewania wielkiego Franciszkowego magnifikatu, w Hymnie pochwały stworzeń za wszystko, co dobry Bóg zamierzył i uczynił dla nas w Chrystusie i w Duchu Świętym.

Itinerarium O. Leona ma więc charakter zachęcający do tego doświadczenia, i jest wielką promocją charyzmatu franciszkańskiego, który powinien być dla nas skarbem i wyzwaniem, by doświadczenie św. Franciszka, ciągle aktualne, było na nowo przeżyte przez nas. Do tego potrzebna jest:

- głęboka wiara w miłość Boga do nas
- zrozumienie logiki Napomnień św. Franciszka
- miłość cierpliwa nie zrażająca się niepowodzeniami i trudnościami
- właściwie uformowane środowisko wspólnoty braterskiej
- oraz to, co najważniejsze – codzienne doświadczenie obecności Boga żywego i prawdziwego w naszym życiu, do czego zachęca nas sam św. Franciszek.

WIELKIE JUBILEUSZE FRANCISZKAŃSKIE ZACHĘTĄ DO PODĄŻANIA ŚLADAMI ŚW. FRANCISZKA

Wydarzenia z życia św. Franciszka i wielki jubileusz z nimi związany inspirują nas i całą rodzinę franciszkańską do pochylenia się nad jego życiem i doświadczeniem, nad całym Franciszkowym itinerarium.

Gdzie to itinerarium znaleźć?

W przykładzie jego życia w jego pismach regułach własnoręcznie przez niego zapisanych i potwierdzonych przez Kościół w jego biografii i całej literaturze franciszkańskiej oraz w przykładach świętości świętych franciszkańskich, których doświadczenie św. Franciszka pociągnęło do kroczenia jego charyzmatyczną drogą świętości serafickiej.

W 2024 roku przeżywamy jubileusz ośmiuset lat stygmatyzacji św. Franciszka na górze Alwerni. Poruszane zagadnienia w materiałach formacyjnych nie koncentrują się jedynie na samym fenomenie stygmatyzacji, ale ukazują duchową drogę św. Franciszka wiodącą go na szczyt Alwerni, i stanowi próbę ukazania całego jego życia w kontekście tego doświadczenia. Pan prowadził go drogą powołania, gdyż Franciszek otworzył się na miłość, uwierzył miłości, zakochał się w miłości i poszedł za tą miłością objawioną w Chrystusie.

Nawet gdybyśmy nie zrealizowali w pełni całego bogatego doświadczenia św. Franciszka w naszym życiu, to warto choć częściowo, w części nam dostępnej wejść w doświadczenie Biedaczyny z Asyżu.

Niech przemawia do nas ukrzyżowany Chrystus w swoim doświadczeniu i w doświadczeniu św. Franciszka.

Niech nas pociąga do swojej miłości, a dając nam św. Franciszka za wzór, niech pomaga nam i naszej słabości wznieść się ponad naszą słabość do wysokości tej miłości ukrzyżowanej. Mamy się o to modlić i oto starać, i tak formować nasze serca.

We wszelkim dobrym czynie niech nas wspomaga dobry Jezus i Jego najdoskonalszy naśladowca, święty Franciszek z Asyżu.